

ANALIZA STRUKTURE I RASPOREDA POSLOVNOG PRIHODA

Struktura poslovnog prihoda pokazuje po osnovu čega je ostvaren poslovni prihod i koliko je ostvareno poslovnog prihoda, odnosno pokazuje udeo (procentualno učešće) svih vrsta poslovnih prihoda u ukupnom poslovnom prihodu, dok struktura rasporeda poslovnog prihoda pokazuje opterećenje poslovnog prihoda pojedinim vrstama poslovnog rashoda i koliki je udeo poslovnog rezultata u poslovnom prihodu.

STRUKTURA I RASPORED POSLOVNOG PRIHODA						
Redni broj	Pozicija	Iznosi u 000 dinara po godinama		Struktura po godinama (%)		Indeks (%)
		Tekuća	Prethodna	Tekuća	Prethodna	
1	Prihodi od prodaje robe	199.038	47.357	2,08%	0,54%	420,29%
2	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	9.337.905	8.652.536	97,48%	99,26%	107,92%
3	Prihodi od premija, subvencija, dotacija	26.131		0,27%	-	-
4	Drugi poslovni prihodi	16.378	16.994	0,17%	0,19%	96,38%
5	Poslovni prihodi (1+2+3+4)	9.579.452	8.716.887	100,00%	100,00%	109,90%
6	Varijabilni materijalni rashodi	5.398.807	4.882.051	56,36%	56,01%	110,58%
7	Bruto plate (troškovi zarada)	1.293.260	1.304.344	13,50%	14,96%	99,15%
8	Troškovi amortizacije i rezervisanja	547.532	542.826	5,72%	6,23%	100,87%
9	Pretežno fiksni rashodi (nematerijalni rashodi)	260.760	292.024	2,72%	3,35%	89,29%
10	Poslovni rashodi (6+7+8+9)	7.500.359	7.021.245	78,30%	80,55%	106,82%
11	Poslovni dobitak (5-10)	2.079.093	1.695.642	21,70%	19,45%	122,61%
12	Poslovni gubitak (10-5)					

Napomena: Iz metodoloških razloga pozicije Povećanja i smanjenja vrednosti zaliha učinaka i Prihodi od aktiviranja učinaka su uključene u Varijabilne materijalne rashode.

Varijabilni materijalni rashodi obuhvataju sledeće pozicije u Bilansu uspeha:

- Nabavnu vrednost prodane robe
- Troškove materijala
- Troškove goriva i energije
- Troškove proizvodnih usluga
- Prihode od aktiviranja učinaka (odbitna stavka)
- Povećanje vrednosti zaliha (odbitna stavka)
- Smanjenje vrednosti zaliha

Struktura poslovnog prihoda

U strukturi poslovnog prihoda važno je da dominira prihod od prodaje koji zapravo pretvara zalihe proizvoda, roba i usluga u gotovinu potrebnu za kontinuirani nastavak poslovnog procesa preduzeća. Upravo takva situacija je i u posmatranom preduzeću. Naime, učešće prihoda od prodaje robe u poslovnim prihodima ovog preduzeća iznosi 2,08% u tekućoj godini i 0,54% u prethodnoj godini. Bazni indeks pokazuje da je došlo do značajnog rasta prihoda od prodaje robe od 320,29% (više od tri puta) u odnosu na prethodnu godinu. Pošto se radi o proizvodnom preduzeću, najznačajnije učešće u strukturi poslovnih prihoda imaju prihodi od prodaje proizvoda i to: 97,48% u tekućoj i 99,26% u prethodnoj godini. Takođe, u odnosu na prethodnu godinu ovi prihodi su se povećali za 7,92%. Učešće drugih poslovnih prihoda u ukupnim poslovnim prihodima je manje od 0,5% u obe godine i nije značajno.

Struktura rasporeda poslovnog prihoda

Kod proizvodnog preduzeća varijabilni materijalni rashodi najviše opterećuju poslovni prihod. Upravo takva situacija je i kod posmatranog preduzeća, s obzirom da ovi rashodi terete poslovni prihod sa 56,63% u tekućoj godini i 56,01% u prethodnoj godini. Dinamički posmatrano, došlo je do rasta ove vrste rashoda u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu za 10,58%. Rast ove vrste rashoda je opravdan iz razloga što je došlo i do rasta poslovnih prihoda (a posebno je bitan rast prihoda od prodaje).

Opterećenje poslovnog prihoda bruto platama uslovljeno je visinom plata. Bruto plate opterećuju poslovni prihod posmatranog preduzeća sa 13,50% u tekućoj godini, odnosno 14,96% u prethodnoj godini. S druge strane, amortizacija i troškovi rezervisanja opterećuju poslovni prihod posmatranog preduzeća sa 5,72% tekuće godine, odnosno 6,23% prethodne godine. Dinamički posmatrano nije bilo značajnijih promena niti bruto plata niti troškova amortizacije i rezervisanja u odnosu na prethodnu godinu.

Pretežno fiksni rashodi (nematerijalni rashodi) opterećuju poslovni prihod posmatranog preduzeća sa 2,72% tekuće godine, odnosno 3,35% prethodne godine.

Poslovni rashodi terete poslovni prihod posmatranog preduzeća sa 78,30% tekuće godine, odnosno 80,55% prethodne. U apsolutnom iznosu prisutan je rast poslovnih rashoda za 6,82% u tekućoj u odnosu na prethodnu godinu.

Udeo poslovnog dobitka u poslovnom prihodu pokazuje koji deo (koliko procenata) poslovnog prihoda otpada na poslovni dobitak. U našem primeru kod posmatranog preduzeća to iznosi 21,70% u tekućoj godini i 19,45% u prethodnoj godini. Takođe, u apsolutnom iznosu poslovni dobitak je porastao za 22,61%, što je pre svega rezultat većeg rasta poslovnih prihoda u odnosu na rast poslovnih rashoda.

Ako bi bio ostvaren poslovni gubitak stavljen u odnos sa poslovnim prihodom pokazivao bi koliko procenata poslovni gubitak iznosi od poslovnog prihoda.